

**Technikum Elektryczno-Energetyczne w ZS nr 12
Polska Izba Gospodarki Elektrotechniki
Stowarzyszenie Absolwentów i Sympatyków „Elektryka”**

**Zapraszają do wzięcia udziału w konkursie
„Poczet wielkich elektryków” ,
który jest poświęcony w tym roku
inżynierowi Stefanowi Ciszewskiemu.**

**Konkurs polega na stworzeniu atrakcyjnej multimedialnej
prezentacji poświęconej życiu i dokonaniom
inż. Stefana Ciszewskiego.**

I ETAP

Do 2 grudnia 2016 roku należy przesłać pocztą elektroniczną prezentację na adres mariusz.zaorski@wp.eu z informacją w temacie:
inż. Stefan Ciszewski.

II ETAP

Dnia 9 grudnia 2016 roku o godzinie 13:00 w Zespole Szkół nr 12 odbędzie się II etap konkursu polegający na rozwiązaniu testu z zakresu życia, twórczości i inicjatyw społecznych inż. Stefana Ciszewskiego. Dodatkowo dla chętnych zostanie przygotowane zadanie praktyczne związane z elektrycznością.

Zasady konkursu:

- konkurs przeznaczony jest dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych;
- pierwsza strona prezentacji powinna zawierać: imię i nazwisko wykonawcy, nazwę i adres szkoły oraz imię, nazwisko i kontakt telefoniczny do opiekuna, adres mailowy autora i opiekuna. Bez tych danych prace nie będą oceniane;
- ocenie będzie podlegać merytoryczność, atrakcyjność i kreatywność projektu;
- materiały do prezentacji można znaleźć w Internecie lub na stronie internetowej www.zselek.pl;
- do 9 grudnia 2016 roku prace zostaną ocenione i najlepsze z nich nagrodzone;
- nauczyciel otrzyma zaświadczenie o przygotowaniu uczniów do konkursu, a laureaci nagrody rzeczowe (jedna nagroda na pracę).

**Kontakt: Mariusz Zaorski tel. 603483037
Kinga Trzosek**

**DYREKTOR
ZESPOŁU SZKÓŁ NR 12
im. Jana III Sobieskiego**
mgr Wiesława Sruga

sekretariat szkoły: tel./fax (052) 373-88-78
e-mail: sekretariat@zselek.pl

strona internetowa: www.zselek.pl

Stefan Ciszewski (1886-1938)

Urodził się dnia 17.11.1886 roku w Warszawie. Ojciec Aleksander był kupcem. Matka Maria pochodziła z rodu Gomulickich. Zmarł w Bydgoszczy dnia 13.11.1938 roku. Rodzina zabrała go do Warszawy. Pochowano go w Warszawie na Powązkach w dniu jego urodzin - 17.11.1938 roku. Grób na Starych Powązkach; kwatery 196; rząd 5; miejsce 2.

Inżynier elektryk, skończył studia w 1912 w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Mittweide w Niemczech. Został z grupą inżynierów wysłany do Charkowa. Wdrażał na wschodzie nowoczesne niemieckie technologie branży elektrycznej. Jako Niemiec musiał opuścić Charków po wybuchu I Wojny Światowej.

Wrócił tu po Rewolucji Październikowej. Na krótko. Następowala nacjonalizacja i krwawy reżim. Powstanie Wolnej Polski stworzyło warunki umożliwiające pracę i życie w ojczyźnie. Wybrał Bydgoszcz, miasto o dużej kulturze przemysłowej, opuszczane przez Niemców. Do Bydgoszczy przyjechał wraz z współpracownikiem z Charkowa i Warszawy - Władysławem Gwiazdowskim w dniu 20.03.1923 roku. Rozstał się ze słynnym przedsiębiorcą elektrycznym Kazimierzem Szpotańskim, z którym współpracował w Warszawie. Dzielili ich różnica zdań w rozwoju branży. Dwa silne charaktery, które dominowały otoczenie. Musiały działać oddzielnie. Obaj osiągnęli sukcesy.

W Bydgoszczy Ciszewski zamieszkał przy obecnej ulicy Śląskiej (dawniej ul. Błonie 22A). Warsztat obaj panowie otworzyli przy ul. Św. Trójcy 3, gdzie na I piętrze zamieszkał Władysław Gwiazdowski. W czerwcu 1923 zwiększono ilość zatrudnionych z 4 do 15 osób. W październiku 1923 nastąpiła rejestracja firmy: **Fabryka Aparatów Elektrotechnicznych - inż. Stefan Ciszewski**. Po roku do spółki przystąpił Mieczysław Kutnicki. Zmieniono nazwę na: Fabryka Aparatów Elektrotechnicznych - inż. Stefan Ciszewski - s-ka. Zwiększono kapitał. Rozpoczęto poważne inwestycje. Wymagało tego zapotrzebowanie prędko rozwijającej się Odrodzonej Polski. W maju 1926 roku, po zakupie działki przy ul. Jana III Sobieskiego, uruchomiono produkcję w budującym się nowym zakładzie. Zakład rozwijał się stopniowo, rozszerzał asortyment produkcji sprzętu elektrotechnicznego. Obejmował on: gniazda i główki bezpiecznikowe, wkładki topikowe, wstawki dolne, gniazda wtykowe, łączniki itd. Powstały oddziały zakładu bydgoskiego w Warszawie, Wilnie, Poznaniu, Łodzi, Katowicach, w Gdańsku. Na wystawie krajowej w Poznaniu w roku 1929 wyroby firmy zdobyły złoty medal. W roku 1930 fabryka zawarła umowę kooperacyjną z Siemensem. W swojej branży firma zaspakajała 80 % zapotrzebowania kraju. W roku 1933 fabryka wróciła do poprzedniej nazwy, wobec wycofania się Mieczysława Kutnickiego: Fabryka Aparatów Elektrotechnicznych - inż. Stefan Ciszewski Sp. z o.o. Zatrudnienie w roku 1934 wynosiło 209 osób. Produkcja sprzedana: 1.142.000,- zł. W roku 1935, od 30.05 do 10.06, odbyła się w Bydgoszczy słynna Wystawa Elektrotechniczna SEP połączona z VII Walnym Zgromadzeniem SEP przy udziale 400 członków. Zrealizowano tymczasowe iluminacje Fary, Wyspy Barbary, Klarysek, Kościoła Garnizonowego i Potopu, które przeszły do historii ozdabiając albumy o Bydgoszczy. Powstały i rozwijały się w Bydgoszczy liczne inne wiodące w Polsce przedsiębiorstwa branży elektrycznej. (Kabel Polski, Fabryka Lamp „Ampol”, Wielkopolskie Towarzystwo Elektryczne, Belma...). Także innych branż. (Iskra - pierwsza polska maszyna do pisania, Alfa, Grakona, Unia, Fema, Byfama, Prodmetal, Persil, Alfa, Pezetka, Karbid, Fabryka Gazomierzy, Blumie, Lukulus). W roku 1937 fabryka przekształciła się w spółkę akcyjną z akcjami wykupionymi przez rodzinę Ciszewskich oraz pracowników przedsiębiorstwa: **Fabryka Aparatów Elektrotechnicznych - inż. Stefan Ciszewski S.A.** Rozszerzono produkcję o aparaturę i sprzęt przesyłu oraz rozdziału energii elektrycznej zarówno napięcia niskiego, jak i wysokiego. Ciszewski udzielał się społecznie i zawodowo, w wielu instytucjach, związkach, stowarzyszeniach. Wymieńmy kilka. Był współzałożycielem Oddziału Bydgoskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich, oraz Bydgoskiego Klubu Rotary International, był pierwszym wiceprezesem Związku Fabrykantów Bydgoskich, był radcą Izby Przemysłowo - Handlowej, działał w Ubezpieczalni Społecznej. Założył klub sportowy „Ciszewski” z sekcjami: piłki nożnej, lekkoatletyki, tenisa stołowego. Wykorzystywano stadion im. Ignacego Świątły przy ul. Nakielskiej. Otwarta i licznie uczęszczana była świetlica zakładowa w pomieszczeniach piwnicznych zakładu. Działała drużyna PCK. Ciszewski był człowiekiem otwartym. Znał języki. Odwiedzał liczne kraje Europy. Osobiście zapoznawał się nie tylko z nowymi technologiami, ale także z kulturą światową. Zakończmy opinią Rajmunda Kuczmy: **Należał do najbogatszych bydgoszczan, chodził nienagannie ubrany: był człowiekiem z klasą. Jego ulubionymi kawiarniami były „Bristol” i „Teatralka”.**

W Polsce Ludowej fabrykę upaństwowiono. Powstały i rozbudowywały się Zakłady Radiowe „ELTRA”. Też z sukcesami. Ale to już zupełnie inna historia. Z dobrymi tradycjami.